

Uredništvo in uprava:
Ljubljana,
Šelenburgova ulica št. 6/II.

DELAVCA

Glasilo Strokovne komisije za Slovenijo. (Pokrajinski odbor GDSJ.)

Izhaja vsak četrtek.

Stane posamezna številka 1 Din,
mesečno Din 3.—, celoletno
35 Din. — Za člane izvod
po 60 para.

po dogovoru.

Člani morajo biti frankirani
sani, ter opremljeni
dotične organizacije.

kopisi se ne vračajo.

Reklamacije so poštne
proste.

Viljem Bukšeg.

Iz Zagreba je prišla žalostna vest, da je preminul dne 11. marca v zdravilišču Brestovec pri Zagrebu po dolgi in mučni bolezni predsednik Glavnega Radniškega Saveza Jugoslavije, sodrug Viljem Bukšeg.

Sodrug Bukšeg je bil rojen 28. novembra 1874. leta. Po poklicu je bil tiskar. Kot tak je prepotoval Svico, Nemčijo, Belgijo, Avstrijo in Madžarsko. Svet in življenje sta ga škovala v moža širokega obzorja, njegov plemenit značaj mu je narekoval zgodaj mesto med borci za socialno pravico.

Viljem Bukšeg je bil po času in pomenu eden prvih, ki so sejali socialistično misel med jugoslovanskim delavstvom in gradili med nami delavske organizacije.

V povojni dobi je popeljala sodruga Bukšega skrb, — da bi delavstvo morda ne utegnulo dovolj izkoristiti začasne moči, ki mu jo je dala revolucionarna doba in da bi se utegnulo celo zgoditi, da bo v novi državi na slabšem, kakor je bilo v predvojnih državah, — na najvišja mesta.

Sodrug Bukšeg je bil minister. To mesto je vporabljal za dobrobit delavstva in za jačanje njegovih organizacij. Prijatelj in nasprotnik mu morata priznati, da je bil tudi na tem mestu mož čistih rok.

Povojne zmede niso dajale na njegovo stran vedno večine. Na njegovi strani pa je ostalo vse, kar je bilo v socialističnem pokretu njegove domovine zdravega, solidnega, stalnega.

To, kar je šlo začasno preko njega, se goni v blaznem kolobarju iz leve na desno in nazaj in se razblinja v nič, — ali pa vrača k njegovim smernicam.

Bukšekovo delo je bilo vse posvečeno ujedinjenju jugoslovanskega strokovnega pokreta na zdravih temeljih. Njegov ljubeznivi značaj je vodil varno

preko sovražnih tradicij in vseh zaprek do nove skupnosti. Ker smo mu vsi enako zaupali in ga v vseh pokrajinskih enakostih za svojega smatrali, smo ga izvolili za prvega predsednika naše najvišje strokovne instance, Glavnega Radniškega Saveza Jugoslavije.

Slovensko delavstvo prav posebno čuti, da stoji ob preranem grobu enega izmed svojih, enega najboljših med nami.

Na vsedelavskih zletih v Celju in Mariboru, — je govoril desetisočim.

Njegove besede nam segajo še danes globoko v srce, kakor da so bile večeraj izgovorjene. Bukšekova osebnost nam je dajala to, kar nam najbolj manjka.

Bukšeg je bil, ne po letih, — pač pa po svojem organizatoričnem delu eden najstarejših, po duši pa eden najmlajših med nami. Oči so mu žarele veselja, ko je videl korakati po mariborskih ulicah mladostno sveže čete telovadnih enot naše Svobode in naših udarnikov.

Le ljudje, ki razumejo mlade duše in njih polet, so v stanu vtiti tem dušam liho spoštovanje za delo, ki je bilo pred nami izvršeno. Brez tega pa bo vsaka mladina zgrešila svoje cilje. — Ona ne bo naprej gradila, ampak vedno iz nova gradila in trčila mlade moči.

Celokupni proletariat Slovenije stoji globoko potrto ob preranem grobu sodruga Bukšega. Naša mladina odpošilja delegacijo, ki želi spremljati na zadnji poti moža, ki je znal spatjati plamen, ki se dviga iz davnin, s hrepenenjem in novim ognjem mladine.

Naše strokovne organizacije izgubljajo ne le svojega predsednika, temveč odličnega organizatorja, ki je spajal in gradil. One želijo, stoječ pred novimi nalaganji, da bi se izpolnila globoka vrzel, ki nam jo je zadala kruta smrt, na ta način, da bi vodil nas vse duh velikega pokojnika.

Kaj se železničarjem še obeta.

Razcepljenost v železničarskih vrstah se krvavo maščuje nad železničarji. Brez kazni, brez straha, brez kontrole udrihajo po železničarskih hrbtiščih. vsaj se nihče ne boji, da bi železničarji v strujenih vrstah prešli v napad, si izvojevali svoje najenostavnejše pravice in odpravili storjene jim krivice.

Dnevno objavljajo direktije nova »naredjenja«, ki jemljejo železničarskemu osebu pridobljene pravice; vsem tem »naredjenjem« pa je lastna tendenca: železničarju se kratkotalo ukaže, železničar pa mora tak ukaz požreti in se službenim nalogom brez ugovora pokoriti.

Ni se še poleglo razburjenje, povzročeno s tem, da so zadržali mesečne prejemke za marec uslužbencem bivšega inšpektorata državnih železnic in jih izplačali šele na pritisk posameznih strokovnih organizacij, že se pripoveduje o novem nasilju nad železničarskimi parami.

Generalna direktija, ki ima za kuhanje nesmiselnih, krivičnih fermanov precej širok kotel, je naročila namreč posameznim direktijam, da naj odrede: železničar, ki bo hotel potovati v svojem prostem času z režijsko karto, bo moral dobiti za potovanje predhodno dovoljenje službenega starejšine in po-

stajna blagažna bo smela izdati režijsko vozovnico le, če se bo železničar s takim dovoljenjem izkazal. —

Ni dovolj, da podaljšujejo delovni čas na vseh koncih in krajih. Ni dovolj, da skrajšajo železničarjem počitek, kakor konfiranci, ki jih policija veže na bivanje v določenem kraju, bi bili železničarji, če bo obveljala ta naredba. Kakšen odmor je to, če ne smem porabiti odmora po svoji volji! Če bo hotel železničar v nedeljo, praznik ali drug dela prosti dan s svojo družino na Šmarno goro, poleti na Laze, bo moral preje izpostavit pismeno dovoljenje službenega starejšine. Pasji kontumac, ki ga odtejajo občine, politična oblastva za ščeta je na las podoben kontumacu, ki ga hoče uvesti generalna direktija za železničarje.

Poseben pravilnik bo odredil in uredil delovni čas. Ta pravilnik mora predvidevati tudi slučaje nenadnega namočenja, ne pa, da se za izjemne slučaje kontumacira vse železničarsko osebo.

In še nekaj! Načelno stališče železničarjev v pogledu režijskih voženj je sledeče: Ugodnost režijskih voženj je za železničarja del službenih prejemkov. Zato prejetje teh službenih prejemkov ne more vezati direktija na po-

goj, da bo o upravičenosti razsojala kassirka pri kolodvorski blagajni.

Tak poizkus pomeni za železničarja zavraten in nezakonit poizkus zmanjšanja službenih prejemkov. —

Železničarji bodo dali na tak poizkus pošten odgovor. Odgovor, ki bo iz-

zvan po onem faktorju, ki bi moral stremiti za tem, da bo promet urejen in v redu. S takimi naredbami pa železničarjev nihče ne bo vzgojil, da bi trdo, uaporno delali, obenem pa brce prejemali.

Anketa radi nezaposlenosti v Mariboru.

Na iniciativo našega kluba v obč. svetu, je župan s. Grčar sklical za četrtek 6. marca v mestno posvetovalnico anketo radi nezaposlenosti v našem mestu.

Anketa je bila sicer zelo dobro posečena, vendar smo marsikoga pogrešali. Tako n. pr. ni bilo videti ravno tistega, ki bi bil prvi poklican, da bi se je bil udeležil in to je inspektor dela. Bajje je nekam odpoval, a namestnik pa ima bajje posebne privatne posle. Da ta državna institucija ne funkcionira, vemo že dolgo, toda, tukaj bi nas predalec peljalo, če bi se hoteli temeljiteje z njo baviti. Anketo so posetili mnogi zastopniki delodajalcev iz kroga industrije in obrti, kakor tudi zastopniki delavstva: Tajnik Strokovne komisije sodr. Čeh, tajnik usnarjev sodr. Krajcar, ki sta oba obč. svetovca, načelnik kluba obč. svet. S. S. J. s. Bahun, nadalje sodr. Eržen, kot predsednik krajevne org. S. S. J. in obenem kot urednik.

Iz Ljubljane je prišel sodr. dr. Likar kot tajnik Delavske zbornice. Nadalje so se udeležili ankete občinski svetnik gosp. Šoštarčič za klub JDS in gosp. Roglič za NSS. Pogrešali smo seveda klerikalce. Oni nimajo za takšne bagatele ne časa, ne smisla. Saj uboge smo imeli in jih bomo imeli. Sodrug župan je otvoril zborovanje ob 8. in 20 min. ter naznanil, da velikega župana ne bo, ker je še v Parizu. Nato je pozdravil navzoče ter podal obširno poročilo, v katerem je navajal glavne vzroke današnje brezposelnosti in gospodarske krize, ki je glavna posledica vojne.

Glavna krivda bi naj bila, kakor se rado trdi tej gospodarski krizi, ki rodi brezposelnost, pomanjkanje gotovine, vsled česar se mora industrija in obrt utesniti, kar povzroča brezposelnost. Temu nasproti pa se ugotavlja, da vloga v vseh denarnih zavodih rapidno naraščajo.

Vendar pa je največja rak rana v tem, da se obrestno mero žene naravnost v blaznost. Tukaj bi bila v prvi vrsti poklicana vlada, da bi napravila red, toda ona tega neče —, saj so nje člani sami v ta blazni ples valutnih spekulacij ravno tako zapleteni in angažirani kot vsi drugi. Sicer ne bi razni ministri tako naglo bogateli. Sploh pa sedanja vlada nima nobenega interesa za industrijo, kar dovolj ilustrira članek ki ga je prečital župan, iz katerega je jasno razvidno, ne le da se delajo naši industriji v Sloveniji največje težave od strani vlade, temveč da se merodajni krogi pečajo z naravnost blazno mislijo, kako bi se razna industrijska podjetja v Sloveniji demontirala ter prenesla nekam v centrum države, kjer bi bajje bila ista varna pred sovražnikom. Tako n. pr. bi se naj železarne v Jesenicah preselile, potem tovarna za dušik v Rušah, nadalje mariborske železniške delavnice in pomislite ter strmite — tudi trboveljski rudnik bi se naj preneslo v sredino, kjer bi bil bolj varen in

kjer bi se bajje dobilo več zanesljivih elementov, ki bi tam delali. Nam se le zdi, da je po vsem tem naša vlada največji sovražnik naše države, ki je tako bogata na vsem skoraj, kar more nuditi narava. Toda vse to je mrtvo blago, ker nimamo sposobnih ljudi, ki bi znali in hoteli naravno bogastvo izkoristiti v prid splošnosti. Sodrug župan je sestavil primerno resolucijo, v kateri se vse ono našteva, kar bi bilo primerno in koristno, da se kolikor mogoče zaposli velike množice delavstva, ki hoče dela in kruha. Na to se je vršila debata, h kateri se je prvi oglasil vodja tukajšnje borze dela, ki je s številkami podal približno sliko, kako je z brezposelnimi. V tem trenutku je v Mariboru priglasih 1046 brezposelnih, ki pripadajo najrazličnejšim poklicom. Pač pa to število ni pravo, marveč se ceni celotno število najmanj nad 3000 ljudi, kar pomeni v Mariboru več kot tretjino prebivalcev ako vpoštevamo njihove družine. Tudi na tem polju se je pokazala vlada, da ni najmanj dorasla svojim nalogam.

Ustanovila je sicer posredovalnice za delo, toda za vzdrževanje istih se ne briga. Niti za urade same ne skrbi, kam se le za podpore brezposelnim. Neke vrste podpore je sicer uvedla in to so podpore reci in piši: 3 Din za delavca in za družinske člane 0.5 Din dnevno! Pa še teh krasnih podpor niso vsi delavci deležni marveč samo nekatere kategorije. Pred enim mesecem je vlada zvišala te podpore tako, da so dobile malo bolj resno obliko in sicer od 3 Din na 10 in za člane družine od 0.5 na 3 Din, toda samo na papirju, ker kredita ni dala nobenega in tudi ni izdala nobenega pravilnika. Torej vse, karkoli vlada ukrene, nima ne glave in ne repa, vse je neresno. Pri tem je sodrug dr. Likar povedal, da ima vlada najmanj 1,300.000 Din samo iz Slovenije na račun za podpore brezposelnim vplačane ga denarja, toda denarja ne da več nazaj, brezposelni pa stradajo. K besedi so se oglasili mnogi navzoči in so marsikaj dobrega nasvetovali. Gospod stavbenik Glaser je predložil resolucijo, ki je imela marsikaj dobrega, toda na koncu jo je osmešil, ko zahteva podaljšanje delovnega časa, s čimur gotovo ne bo odpravil brezposelnosti. Neki gospod inž. Derganz in pa gosp. Roglič, sta posebno naglašala, da bi bilo koristno tuje delavce izgnati, kar je seve precej demagogično. Sicer nam je tudi bližja srajca kot suknja, toda to vprašanje ni tako, kakor si ga marsikdo predstavlja. Sicer pa se itak ne more govoriti o masi tujih delavcev, pač pa o posameznih slučajih. To pa daleč ne odtehta onih ogromnih množic Jugoslovancev, ki so na tujem zaposleni. Govorila sta tudi sodruga Eržen in Bahun, ki je naglašal, da bo tu stvar občine same, da vse stori, kar je v njenih močeh, da se zaposli čim prej in čim več delavstva. Nato je bil izvoljen odbor, ki se bo nadalje pečal s tem perečim vprašanjem.

Naše organizacije.

Železničarji.

Železničarji in njih pravice!

Ali je sploh mogoče govoriti o pravicah, ako človek nima jamstev, s katerimi so pravice podprte? Železničarji pri nas imajo priložnost o tem problemu razmišljati. Če se vprašamo, kaj je pravzaprav pravica, si moramo dati samo odgovor: moč. Moč gre pred pravico, to je stara krilatica, katere mogočeni neži niti ne taje. Preležni del železničarjev je živel v iluziji, češ, tega kar imamo, nam ne more nikdo več oduzeti ali pa nam ne bodo vzeli, ker so nam to priznali in je to postalo — pravica, ki sicer ni pragmatično zajamčena, vendar pa tudi to velja, kar ni naravnost uzakonjeno. Logično bi moralo tako biti, da pa ni tako, so se dosedaj lahko železničarji prepričali ter občutili na lastni koži. Pregovor pravi: ko se dva prepirata, se tretji smeji. In to je pri železničarjih prišlo eklatantno do izraza. Železničarji smo imeli do začetka svetovne vojne razmeroma močno organizacijo, ki je bila precej enotna. To kar se je zadnja leta prištevilo k takozvanim narodnim ali nacionalnim organizacijam, ni moglo nikoli odločilno vplivati, dasi ne tajimo, da so ti drobci kolikor toliko vendar ovirali ali skušali ovirati delovanje Splošnega in pravovarstvenega društva za Avstrijo. Ta organizacija je štela v Avstriji nad 50 tisoč članov in so bili v mnogih postajah vsi železničarji — razen morda uradnikov — organizirani. In to je bilo več vredno za želez. osobe kot pisana pragmatika. Železničarji niso sicer vseh onih ugodnosti, ki so jih vživali pred prevratom. Naenkrat dosegli, marveč postopno, saj je bilo treba hudih bojev, vendar se je organizaciji posrečilo tekom dolgih let vse ono pridobiti, kar so v obče imeli in kar železničarji v današnji Avstriji še imajo. Mnogo je danes pri nas mladega osebja, ki nima niti pojma, kako se je železničarjem godilo še pred — 20timi leti. In vse to, kar so železničarji tekom 40 let dobili, so sedaj v malo mesecih izgubili in danes gledajo kot pogorelci. Samo en del voznih ugodnosti se jim je pustilo, toda samo začasno in sedaj se jih namerava še tega oropati. Ko se še to odvzame, tedaj ne bodo železničarji sploh več vedeli, da so železničarji. Saj bo vsak hlapec ali kočijaž na boljšem, ker tako težke, nevarne in obenem tako slabo plačane službe nikdo nima kot železničar. Razni postopači in lenuhi se bodo lahko posmehovali železničarju, ki bo garal kot osel, ko se bodo oni lepo udobno vozili po znižanih cenah! Ampak mi radi vsega tega ne moremo krivde zvrčati samo na železniško birokracijo, ona je bila vedno taka, kot je danes, ampak mi smo se spremenili. Kdo naj n. pr. gospodu Šegi kaj očita,

saj on je bil vedno tak, to je reakcionaren, kot je danes. Sodrugi ga imajo še v dobrem spominu iz Trsta. Bil je veren pomagač raznih Böhmov, Grundnerjev, Stümpfnov itd. In če danes pravi: »Nekdaj smo se vas bali, danes pa se vas ne bojimo.« tedaj pove mož resnico. Ni enkrat samo imel prilike gospod Šega et Co. poslušati mačji koncert na tržaškem inšpektoratu in takrat se je res ball

Sodrugi železničarji! Dvanajsta ura je že odbila, ali imamo sploh še kaj izgubiti? Mislím da nič, ali hočete nadalje stradati in trpeti, ali se vam ne smilijo vsaj naše in žene in vaši otroci, katere ste vi nesrečne storili, ker niste hoteli braniti vaših interesov. Pustite vse predsodke, pa naj bodo ti kakršne koli narave, vse je nič in naš dobrobit je vse. Združimo se vendar že enkrat. Sicer bo popraviljanje težje, kot bi bila obramba, če ne bi bili spali, toda — sedaj je, kar je. Sedaj se reče nazaj vse naše odvzete pravice in sicer z lepa ali ...!

Kdo bo pripuščen po novem pravilniku k izpitu za železniškega strojevodjo?

Kdor se hoče priglasiti k izpitu za strojevodjo, mora biti vojaščine prost in najmanj 21 let star. Prošnji za pripustitev k izpitu mora predložiti zadnje šolsko spričevalo in dokaz, da je dovršil z dobrim uspehom šolo za strojevodje, ali ako take šole ni obiskal, dokaz da je napravil pri kakem železniškem ravnateljstvu inteligenčni izpit za strojevodjo.

Biti mora izučen ključavničar ali pa najmanj tri leta v kaki delavnici državnih železnic zaposlen. Zaposlen je moral biti najmanj leto dni v kaki državni ali privatni železniški delavnici pri popravilu in montaži lokomotiv kot pomočnik oziroma izučen delavec. Pred izpitom mora vršiti vsak strojevodja dve leti službo kurjača, mesec dni pa službo strojevodje pod nadzorstvom izučnega strojevodje.

Razven tega mora biti vsak kandidat telesno zdrav, kar mora z zdravniškim spričevalom dokazati.

Revolucioniranje prometnih sredstev.

Profesor Schultze je imel na visoki šoli v Lipskem govor, v katerem je izvajal.

Promet bo še silno napredoval. Prometna sredstva bodočnosti bodo letala, zračne ladje, avtomobili. Ljudje se bodo še silno zblížali, izvedla se bodo cela preseljevanja narodov, prišlo bo do ogromnih gospodarskih enot. — (V tem lepem norem svetu, železničarjev ne bo več treba. Zato jih skuša naša vlada pravčasno z lakotjo ugonobiti. Opomba uredništva.)

pa je manjši nego normalna delavska mezda.

Za našete osebe je zavarovanje obvezno.

Članske knjižice.

Zavarovani člani dobe najkasneje prvega plačilnega dne člansko knjižico, ki obsega izvleček iz pravil glede pravice in dolžnosti skladničarja.

Namen in obseg zavarovanja.

Bratovska skladnica daje svojim članom:

1. bolniško podporo,
2. pogrebino,
3. invalidsko podporo v obliki rente (provizije), bodisi da je nastopila del nezmožnost zaradi starosti, bolezni ali nezdode,
4. vdovsko provizijo,
5. provizijo sirotam do dovršenega 14. leta.

Sredstva za podpore se stekajo iz prispevkov, ki jih plačujejo zavarovani člani in lastniki rudniških podjetij, in sicer vsak polovico.

Uprava bratovske skladnice.

Bratovska skladnica sestoji iz dveh posebnih upravnih oddelkov: iz bolniške in iz provizijske blagajne.

Organi uprave so:

1. Občni zbor, kjer imajo polovico aliglasov člani, polovico rudniški lastnik;

Kovinarska stroka.

Jesenice. Savez Metalških Radnika Jugoslavije podr. Jesenice sklicuje v nedeljo dne 16. marca 1914. redni letni občni zbor ob 9. uri dopoldan v Delavskem Domu na Savi. Dnevni red običajen.

Sodrugi in sodružice! Udeležite se občnega zbora polnoštevilno in zavedajte se zadev s katerimi bo imela organizacija celo leto opravka in tega, da je od napredka organizacije tudi naš napredek odvisen.

Storite svojo dolžnost! Organizacija so člani, kjer se članstvo tega ne zaveda, tam ni organizacije. — Odbor.

Ljubljana. Savez Metalških Radnika podr. Ljubljana vabi na člansko zborovanje, ki se vrši v sredo, dne 19. t. m. v salonu restavracije pri »Levu«, Gosposvetska cesta. Dnevni red: 1. Položaj kovinarjev. 2. Brezposelnost. 3. Razno. Z ozirom na važnost dnevnega reda je dolžnost slehernega člana, da se tega zborovanja za gotovo udeleži. — Odbor.

Dobrava. V naši elektrodni tovarni je večina delavstva organiziranega v Savezu Metalških Radnika podružnica Dobrava. Poleg naše organizacije obstoja še ena N. S. Z. (narodni socialisti), ki pa ne pridejo v poštev. Imajo pa tudi prav čuden program, pa mogoče je tako čuden le tukaj pri nas, ko smo že bolj pod Triglavom. Ti čudaki agitirajo s prav zvenčnimi parolami. Pravijo n. or. če se organiziraš NSZ pa prideš takoj za strugarja in potem lahko delaš tudi čezurno delo. Tako zgleda njihova zavednost.

Dne 18. in 19. feb. smo imeli volitve obratnih zaupnikov. NSZ je tudi postavila svojo listo a je bila tako nepravilno sestavljena, da je bila razveljavljena. Prvič so imeli na listi nekatere kandidate, ki so že več mesecev izven tovarne.

Drugič so pa kandidirali nekatere naše sodruge, ki so se takoj zbrisali z liste, čim so zvedeli, da so na njih. Tudi pri agitaciji niso zbirčni ti kulukarji. Nekega sodruga so kar po sili organizirali, a je takoj izstopil čim je spoznal, da je pri njih vse le pesek v oči in to kljub temu da so mu grozili z najmanj 6 tedenskim zaporom.

Pa še en zanimiv slučaj smo doživeli zadnji čas. Pred par dnevi so prišli v našo tovarno 3 novi delavci iz Hrvatskega. Seveda so takoj drugi dan vstopili v naš Savez. Nekaterim predelavcem zlasti gg. Z. in A. pa to ni bilo po volji in sta dotične pogovarjala naj ne vstrajata v Savezu, ker je to švabska organizacija in ker se plačuje 4 D tedenskega prispevka dočim je pri NSZ le 2 Din.

Gospodoma bi priporočal, naj se brigata za ono delo, za katerega sta plačana. Politiko naj pa pustita v miru, pa bo vse v redu. Če pa slične stvari ne bodo prenehale, bomo pa postregli še z drugim, kajti materijala imamo dovolj.

2. načelstvo iz dveh tretjin članov, izvoljenih po skladničarjih in iz ene tretjine od rudniškega lastnika imenovanih članov;

3. nadzorstvo treh članov, ki jih izvoli občni zbor iz svoje srede.

Nadzorstvene oblasti.

Rudarsko glavarstvo je pristojno za odobritev statuta bratovske skladnice, za oprostitev zavarovalne dolžnosti, za izrekanje denarnih kazni.

Okrožni rudarski urad nadzira poslovanje bratovskih skladnic.

Okrajno glavarstvo razsoja prepire, nastale iz zavarovalnega razmerja med rudniškim lastnikom in med bratovsko skladnico ali med člani medsebojno, in sicer sporazumno z okrožnim rudarskim uradom ter izterjava neplačane prispevke za bratovsko skladnico.

Posebno razsodišče, ki posluje pri rudarskem glavarstvu razsoja spore glede zavarovanja med člani bratovske skladnice z lastno ali s tujo bratovsko skladnico, kakor tudi spore med bratovskimi skladnicami medsebojno.

Zoper odločbo tega razsodišča ni priziva.

Natančnejši ustroj bratovske skladnice je razviden iz statuta, ki ga ima vsaka bratovska skladnica in ki je po-

Usnjarska stroka.

Občni zbor podružnice usnjarjev v Šoštanju. V torek, dne 26. februarja se je vršil občni zbor podružnice usnjarjev v Šoštanju, pri katerem se je izvolil sledeči odbor: predsednik s. Franc Forstner, podpredsednik s. Zapušek Alojz, blagajnik s. Zajc Vincenc, tajnik s. Hribar Franc, odborniki: Kovač Anton, Hleb Franc, Acman Karol in Prgovnik Anton, kontrola ss. Ramšak Jože in Mlinar Anton.

Radi slabega vremena je bil občni zbor nekoliko slabeje obiskan kot je v Šoštanju navada, vendar so navzoči pazno poslušali referat s. tajnika, ki je govoril o pridobitvah strokovnih organizacij, nadalje o nastali krizi brezposelnosti in njih eventualnih posledic.

Sestanek usnjarjev v Slovenjgradu. V nedeljo dne 24. februarja t. l. je bil sklican sestanek usnjarskih delavcev v Slovenjgradu. Ti delavci so bili organizirani že iz leta 1919, a so meseca oktobra 1923, nevede zakaj, vrgli od sebe orožje organizacije. Pri sestanku je bilo navzočih komaj polovica delavstva, katero je pazno poslušalo referat tajnika, ter obljubil, da bode za prihodnjic podvzel ves svoj vpliv na ostale delavce, da jih privedejo k sestanku, ter da se organizacija zopet obnovi. Največjo pozornost so polagali na sodruge iz Šoštanja, kateri so prišli k sestanku v krojih Udruženja Delavskih Rediteljev, ter so obenem navduševali slovenjgraško usnjarsko delavstvo k organizaciji. Upati je torej, da se to delavstvo v najkrajšem času zopet povrne v organizacijo.

Rudarska stroka.

Zagorje. Vodstvo Unije slov. rudarjev podružnica Zagorje sklicuje za dne 28. marca ob 9. uri dopoldne v pisarni Unije slov. rudarjev v Zagorju svoj redni občni zbor z običajnim dnevnim redom. Dolžnost vsakega člana je, da se zborovanja gotovo udeleži. — Odbor.

Zabukovec. V nedeljo 2. marca t. l. se je vršil za Zabukovec strokovni shod Unije slov. rudarjev, obisk je bil povoljen. Poročal je centralni tajnik s. Arh in nam jasno obrazložil položaj delavstva v splošnem, pota in nakane kapitalistov, ter pomen organizacije. Žel je splošno odobravanje.

Po shodu se je vršil občni zbor podružnice z običajnim dnevnim redom. Izvoljeni so bili sledeči sodrugi za opravljanje funkcij organizacije.

Predsednik: Košak Fr., nam. Tratar Fr., blag. i taj. Judec Fr., nam. Bučar Anton, odbor.: Weligošek Ant., Bratec Ern., Fabjan Alojz, revizija: Levstik Ern., Kolšek Andr.

Kemična stroka.

Ruše. V nedeljo, dne 9. marca se je vršil pri nas redni občni zbor naše podružnice kemičnih delavcev ob dobri udeležbi članstva. Poročila podružni-

natisnjen v izvlečku v članskih knjižicah.

IV. Pokrajinski pokojninski sklad.

(Zakon z dne 19. februarja 1922 v Ur. listu za Slovenijo št. 75 iz leta 1922).

Pokrajinski pokojninski sklad je samostojna ustanova, katere namen je dati podpore provizionistom, vdovam in sirotam bratovskih skladničarjev v Sloveniji, dalje rentnikom bivše časne delavske zavarovalnice zoper nezdode v Ljubljani, rentnikom železničarske zavarovalnice zoper nezdode in članom občnega pokojninskega zavoda za namščence v Ljubljani, in sicer veljavno od dne 1. januarja leta 1921 dalje.

Zakon predpisuje tabelarično višino podpor za poedine slučaje.

Najvišja doklada po zakonu ne sme presežati zneska 600 K mesečno.

Zakon pooblašča ministrstvo za socialno politiko, da sme od časa do časa določati višino podpor po razmerju naraščajoče ali padajoče draginje.

Sredstva za podpore se stekajo iz prispevkov premogokopnih podjetij, ki plačujejo po 2 K od vsakega meterskega stota premoaga določenega za konzum v pokojninski sklad.

(Dalje prih.)

Delavska zakonodaja v naši državi.

III. Bratovske skladnice.

(Rudarski zakon z dne 23. maja 1854, drž. zak. avstr. št. 146, zakon z dne 28. julija 1889, drž. zak. št. 127, zakon z dne 17. julija 1890, drž. zak. št. 14, zakon z dne 30. decembra 1891, drž. zak. št. 3 iz leta 1892, zakon z dne 17. septembra 1892, drž. zak. št. 178, zakon z dne 30. decembra 1917, drž. zak. št. 523 ni ministrske naredbe z dne 11. septembra 1889, drž. zak. št. 148 ter 149 in z dne 12. januarja 1892, št. 21.092 iz leta 1891.)

Bratovske skladnice so samostojni zavarovalni zavodi, ki upravljajo po zakonu bolniško in nezgodno zavarovanje svojih članov. Razen tega zavarujejo svoje člane tudi za slučaj starostne omejenosti.

Zavarovanje se razteza samo na osebe, ki so zaposlene pri rudniških podjetjih in sicer na

1. delavce,
2. obratno uradništvo, v kolikor pride v poštev po zakonu,
3. vajence, praktikante, volonterje in druge osebe, ki nimajo zaradi nedovršene strokovne izobrazbe zaslužka

nega poslovanja so podali sohr. Paj predsedniško, sodrug Rauš tajniško, sohr. Marko blagajniško in za nadzorstvo sohr. Marinšek izjavo, da je našel pri upravi podružnične blagajne vse v redu. O položaju in dolžnostih članstva sta poročala sohr. Reje in dr. Čeh iz Maribora. Seveda v prvi vrsti o brezposelnosti delavstva, katere pomen, zaposleno delavstvo prav malo razmotriva. V ta namen, da se stanje brezposelnega delavstva v mariborskem okrožju omili in omeji, se je sprejel sledeči predlog v interesu obojestranskega delavstva in sicer:

1. Da delavstvo, ki je v tovarni zaposleno prispeva za časa brezposelnosti trajno po 1 do 2 Din na teden.

2. Da se čezurno delo ukine in akordno delo kolikor mogoče na najnižjo stopnjo omeji. Seveda sporazumno z vodstvom podjetja, katerega dolžnost je, da pripomore brezposelnemu delavstvu do kruha, in sicer ne na škodo zaposlenega delavstva. Podpore za brezposelne bo sprejemal odbor brezposelnih v Mariboru po naročilu Okrožne strokovne komisije v Mariboru. — Pri tej akciji so poskusili imeti besedo člani »Orjune«, katerim se pa ni posrečilo priti do besede.

Pri volitvi podružničnega odbora so bili izvoljeni sledeči sodruzi: Marinšek Alojz predsednik, Dobo Ivo podpredsednik, Rauš Franc tajnik, Kržina Anton namestnik, Marko Alojz blagajnik, Medved Anton namestnik. Odborniki: Dreisiebner Jože, Holinič Felin, Gornik Franc. Za nadzorstvo: Cerh Alojz in sohr. Abram. Izvoljenemu odboru želimo obilo uspeha v delu za razvoj našega delavstva, seveda z pomočjo že navedenega članstva.

(Pripomba Osrednj. tajništva kem. del.) Na podlagi sprejetega predloga na tem obnem zboru, v interesu brezposelnega delavstva se pozivlja vse naše podružnice, da s pomočjo članstva to je, zaposlenega delavstva podpirajo brezposelne delavce seveda za časa brezposelnosti. — Za delavstvo, ki je zaposleno je 2 Din miloščina na teden, za družine brezposelnih.

Medvode. God vseh norcev, to je pustni terek je minul toda pustna nedelja nam ne gre kar tako iz spomina, kajti na to nedeljo se je doigrala žalostna tragedija, gostilničar Franc Lavtižar na Verju, je v svoji pijanosti vrgel po tleh tovarniškega delavca Gregorja Burgar, tako da si je zlomil roko, in je bil nekaj dni v bolnici, ter bo dalj časa nesposoben za delo. Radovedni smo, kdo bo plačal vse te stroške za zdravljenje, naše mnenje je, da je bolniška blagajna delavska institucija, in da kot taka, ona ne bo plačevala neumnosti pijanih gostilničarjev. — Janko Cvajnar, delavski zaupnik.

Medvode - Goričane. V nedeljo dne 28. t. m. se vrši shod papirniških delavcev, ob 2. uri popoldne v gostilni pri Potisku v Medvodah. Ker je mnogo važnega na dnevnem redu, želimo da se ga udeležite vsi, ki se borite za vsakdanji kruh, in za svoje pravice.

Odbor.

Stavbinska stroka.

TARIFA

veljavna za plače v gradbeni stroki Slovenije, potrjena od centralnega odbora »Unije stavbinskih delavcev za Slovenijo«, ob sodelovanju obratnih zaupnikov gradbene stroke.

Plače mezd na vsako normalno delovno uro znašajo:

I.

Polirji.

a)	Din 13.—
b)	Din 12.—

II.

Preddelavci.

a)	Din 9.50
b)	Din 9.—

III.

Zidarji, tesarji.

a) prvovrstno kvalif.	Din 8.50
b) kvalificirani	Din 8.—
c) manj kvalificirani	Din 7.—

IV.

Kvalificirani delavci.

a) minerji	Din 6.76
b) odrarji in betonski delavci	Din 6.50

V.

Pomožni delavci.

a) težaki	Din 5.50
b) mladostni delavci in ženske	Din 4.—

VI.

Vajenci.

a) za prvo učno leto	Din 4.—
b) za 2. učno leto	Din 5.20
c) za 3. učno leto	Din 6.50

VII.

Izredna dela.

1. Delo na strehah, kanalih, že rabljenih straniščih, stoječih in visečih lestvicah, na visečem odru, na fasadah in pri sestavi krovov se plača na tarifne postavke še najmanj 20% več od normalne plače po tej tarifi;

2. za izredna dela se smejo sklepati posebni dogovori glede tarifnih postavk.

VIII.

Sprejemanje delavcev.

1. Delavci se sprejemajo potom borze dela v smislu določil § 102. odstavka 2 zakona o zaščiti delavcev, kjer pa Borze dela ni, pa potom organizacije »Unije stavbinskih delavcev v Celju« ali pri podružnicah, katere poslujejo po § 106. cit. zakona kot Borze dela;

2. Uvrstitev v posamezno plačilno postavko se ima izvršiti tekom enega tedna potom polirjev oz. preddelavcev. Tam pa, kjer bi nastal spor radi nepravilne kvalifikacijske dodelitve dela, se ima to zgoditi potom obratnih zaupnikov, kateri imajo po § 109. zakona o zaščiti delavcev pravico, da posredujejo.

IX.

Izplačilo mezd.

1. Mezde se imajo izplačevati tedensko takoj po storjenem delu;

2. Izplačevanje se ima urediti tako, da ne traja več, kakor pol ure po končanem šiftu;

3. Mezde se izplačujejo v zavitkih, na katerih mora biti označeno število ur, nadur ter druga po tarifni postavki VI. odstavka 1. storjena dela. Nadalje biti morajo razvidni vsi odtegljaji kakor:

- predujem,
- bolniško zavarovanje in Borza dela,
- drugi morebitni nepredvideni odtegljaji.

X.

Akord.

1. Akordna dela se odpravijo na vseh stavbah in zgradbah;

2. Akordno delo se sme izvršiti le tedaj, ako bi pretila podjetju in delavstvu občutna škoda in to le, pri odkladdanju opeke in podobna dela, ki so v zvezi s plačevanjem ložarine na železniški postaji.

Splošne določbe.

1. Delovni čas se uvede v smislu Naredbe št. 290 (Ur. list št. 80), Pokrajinske uprave za Slovenijo z dne 31. avgusta 1923.)

2. Vsako nadurno delo se plača 50 odstotkov več od normalnega dela t. j. od normalnih delovnih ur, navedene po tej tarifi pod poglavje I.—VII. in presega več kakor 8 ur na dan, odnosno 48 ur na teden.

3. Nadure se pa opravljajo le tedaj, če je to nujno potrebno za stavbo, v slučaju, da bi grozila nevarnost človeškem življenju ali kaj sličnega.

4. Dovoljenje za nadure si mora dobiti vsako podjetje od Inšpekcije dela, katera izda tako dovoljenje še le tedaj, ako delavska strokovna organizacija in obratni zaupniki ne ugovarjajo in če ni brezposelnih delavcev, katerim bi nadurno delo zaposlenecv škodovalo za življenjski obstoj, sicer pa veljajo določila § 15. odstavka 1.—5. zakona o zaščiti delavcev.

4. Ob nedeljah in praznikih se plača 100 odstotkov več od normalnih delovnih ur; istotako velja to za delo ob nočnem času. Za izraz noč velja od 8. ure zvečer in do 5. ure zjutraj; za praznike veljajo: 1. maj, velikonočni in binkoštni ponedeljek, vsi svetniki in Božični prazniki in Novo leto.

5. 1. majnika se sploh ne dela.

6. Upoštevati se imajo določila § 21. zakona o zaščiti delavcev ter razgrniti register pomožnega osebja na vsaki stavbi.

7. Mladostni delavci in ženske brez razlike starosti, se ne smejo pod nobe-

nim pogojem uporabljati za nočno ali nadurno delo. Razen tega se vajenci ne smejo uporabljati za druga dela, kakor samo za učenje.

8. Takozvani »plavi« se odpravijo, in se v slučaju pojavov kaznujejo s kaznijo, ki jih določa pravilnik obratnih zaupnikov in to sporazumno z obratnim zaupnikom.

9. Uživanje opojnih pijač med delovnim časom se naj opusti.

10. Pripozna se organizacija »Unija stavbinskih delavcev za Slovenijo« v smislu § 35. in obratne zaupnike v smislu § 108. zakona o zaščiti delavcev, da izvršujejo dolžnosti po § 109. navedenega zakona in varujejo to tarifo in njeno vsebino zlasti poglavje VIII. odstavek 1.—2. te tarife.

11. Ta »tarifa« se ima na vsaki stavbi na vidnem mestu razgrniti oziroma nalepiti.

12. Mezde po tej tarifi stopijo v veljavo za celo Slovenijo pričeni s 24. marcem 1924.

Celje, dne 9. marca 1924.

Centralni odbor Unije stavbinskih delavcev za Slovenijo:

Valentin Lebič s. r., Ivan Vrečer s. r., Alojzij Leskošek s. r., Franc Pesnik s. r., Ivan Vaš s. r., Simon Kramberger s. r., Julius Janežič s. r., Franc Dosedla s. r., Josip Skraber s. r.

Opomba uredništva: Pravilno je ravnal centralni odbor Unije stavbinskih delavcev v Celju, da je sklenil objaviti »Tarifo« po kateri se imajo ravnati tisti, ki potrebujejo delovno silo. Delavci naj vedo, da so v očeh kapitalistov samo blago, katero se kupi. Če je blago raztreseno se kupi po ceni, če je pa organizirano ima pa ceno, kakršno določi organizacija. Obenem je pa priobčitev take tarife tudi važna zato, da bodo lahko kalkulirali tisti, ki imajo stavbeno delo za izvršiti in je s tem možnost dana, da se delo prične. Delavee pa opozarjamo, da bodo vsi in povsod gledali na to, da se tarifa ne krši nikjer.

Oblačilna stroka.

Maribor. Osrednje društvo oblačilnih delavcev v Mariboru je imelo svoj letni občni zbor, ki je bil dobro obiskan in v največjem redu izvršen. Poročilo predsednika, kakor drugih glavnih funkcionarjev je bilo odobreno. Na to se je izvolil novi odbor, kar je šlo hitro naprej. Izvoljeni so bili sledeči odborniki: Predsednik: Orešnik Vinko, podpredsednik: Klep Matevž, blagajnik: I. Babič Franjo, blagajnik: Belle Ivan, tajnik: I. Vogrin Franjo, tajnik: Ploj Franjo, revizorji: Almeier Ivan, Pocaž Karol, Kramberger Franjo. Drugi odborniki: Barbek Franjo, Jeler Franjo, Kohol Alojz, Cvilah Vinko.

Po volitvi odbora, se je predsednik zahvalil za poverjenje in obljubil, da bo svojo dolžnost za organizacijo vršil, kolikor mu bodo njegove sile dovolile. Nato je spregovoril tajnik Medstrokovnega odbora, s. Čeh, ki je v svojem dolgem referatu podal polno lepih naukov, tako da so si gotovo člani organizacije svoje dolžnosti dobro zapomnili.

Najbolj zanimivo je bilo, ko je referent odkrito rekel, da ne sme nihče misliti, da ako član svoje prispevke plača, da je tedaj svojo dolžnost do organizacije izvršil. Taki člani so samo papirnatil člani in s takimi člani organizacija ne cvete, temveč se suši. Organizacija ne potrebuje samo materialne pomoči od članov, temveč zahteva še morala in

Ljubljana, 11. marca 1924.

Med važnimi dogodki, ki so se odigravali zadnje čase v svetovni politiki in naravnost napetimi vprašanji, ki pravkar stresajo Evropo v njenem mozgu: t. j. v reparacijah, je nekam neopaženo prišla fašistovska akcija v Španiji, ki je vznikla kot protest proti dosedanji vladi, katera je popolnoma zaigrala svoje šanse v politike glede Severne Afrike. Politična moč Afrike kot kontingenta je že tisoč let pri kraju; Egipta se samo še spominjamo radi Nila, piramid in Tutankamena. Karta-

zaveduost, katere pa danes čisto popolnoma manjka. Zato danes organizacije ne cvetejo tako, kakor bi bilo treba, ker se njihov cvet suši, kakor pamet posameznih članov organizacije. S. Čeh je apeliral na člane organizacije, da postanejo člani gospodarskih in konzumnih združenj, da ne bodo metali svojega služka svojemu največjemu sovražniku v žrelo, to je meščanskim trgovcem in kapitalistom,

Dopisi.

Litija. Da se bo tudi iz našega nebeskega raja kaj slišalo in da ne bomo čisto zadremali, se malo oglasimo.

Najhuje nas tare tista bolezen, ki se imenuje brezposelnost in za to bolezen bi najbolje potrebovali zdravnika. Topilničarji čakamo na obnovo obrata, kakor na izveličanje. Pa še vedno nič ni. Ne vemo, ali se iz nas norca delajo ali kaj. Zmerom se pravi, da se bo začelo. Enkrat na prvega, drugič na petnajstega itd. Sedaj je že skoraj pol leta, mi pa le trpimo pomanjkanje, kakor povsod, kjer družinski očetje ne delajo. In veliko je še takih, ki so pustili vso svojo moč v podjetju, a si sedaj ne vedo, kam pomagati.

Dela ni tukaj, dela ni drugje. Poleg tega podjetja pa imamo eno drugo podjetje in to je predilnica. Ta pa še zadošči dobro obratuje, skoraj preveč dobro menda. Kajti gospod R. delavcem vedno vsiljuje deseturni delavnik. Gospodom ne ugaja, da bi bil delavec malo več prost, ker se zavedajo, da se bo delavec sčasoma zbrihal, ako bo imel malo več časa za uk. Pa ni čuda. V tej tovarni je najvišje nadzorstvo narodnih socialistov, pa še ni ljudstvo toliko pametno, da bi jim enkrat pokazalo hrbet, pa ne samo tem, tudi onim par nezavisnežem.

Dosti je pa tudi takih, ki niso nikjer, ker ljudstvo ne verjame nobenemu več. Sam Bog ve kedaj se bodo ljudje toliko spametovali, da bodejo v resnici pristopili k eni pošteni strokovni organizaciji in da bodejo tudi nato pogledali, koliko se dela proti temu, da se krši osemurni delovnik, ki so ga drugi tako težko priborili in da bi se tudi ta bolezen mogla prepoditi, da bi prišli tudi brezposelni kam v delo, da bi ne bilo treba trpeti pomanjkanja.

Brezposelni delavci.

Objave.

SHOD BREZPOSELNIH.

V torek, dne 19. t. m. ob 18. uri (6. zv.) se bo vršil v mestnem domu shod brezposelnega delavstva.

Pridite vsi, ki stradate in vsi, ki vam preti ista nevarnost, da bomo skupno zahtevali kruha in dela.

Odbor za pomoč brezposelnim v Ljubljani.

Zahvala. Podpisani se vljudno zahvaljujem vsem sodrugom livarjem obrata Toenies (Strojne tovarne v Ljubljani) za nabrano podporo v znesku Din 200.— za pomoč v moji bolezni.

Jeraj Ferdinand.

Zahvala. Vsem sodrugom in sodružicam v tovarni za klej se zahvaljujem za svoto Din 173.50, ki so jo zbrali za časa moje bolezni. — Ivan Tavčar.

Zahvala. Podpisana se najiskrenejše zahvaljujem vsem stavbinskim delavcem pri tvrdki Eksner v Litiji, ki so mi darovali gmotno podporo ob smrti mojega moža v znesku Din 128.25 — Vdova Marija Logar.

Razgled po svetu.

gine že v rimskih časih niso več pogrešali, Osrednja Afrika še ni raziskana radi svojih zemljepisnih in podnebnih razmer, okrajki celine in okoli morij pa so last Evrope. Razen Izočne Azije, je bila v najbližjih stikih z Afriko Španija, ki je dala Evropi prve raziskovalce novega sveta — Amerike, katere (t. j. Španije) najvišjo kulturo pa so stvorili afriški Maori. O tem pričajo zlasti južni deli Španije. Ko so Španci izgnali Maore-Afrikance iz svoje države, jih je prav kmalu doletela usoda Maorov iz današnje Afrike. Angličji

so jim razbili takozvano »nepremagljivo brodovje«, Američani so jim porabili kolonije, in Španci so ostali bogatoječe uđani v božjo voljo in v veselju nad junaškimi bikoborbami.

Skrbno pazeti na razvoj gospodarske Evrope, si je Anglija najprej osvojila španski trg. Zatem so ugrabili špansko gospodarstvo, ki pa v tej državi itak ni posebno razvito, ako izvzamemo rudnike živega srebra v Almadenu, in produkcijo čipk v Valenciji in sviloprejštvu v Južni Španiji. Vsa druga industrija je v rokah Angležev. S svojimi poljedelskimi produkti in povrtinno Španijo ne more konkurirati s sosednjima državama, Francijo in Italijo, ki pravtako razpolagata z južnimi sadeži, a imata neprimerno bolje organizirano izvozno politiko.

Seveda Angliji ni toliko do tega, da ima v svojih rokah špansko gospodarstvo, saj ima doma dovolj posla z reševanjem industrijskih vprašanj, ki posegajo globoko v socialno življenje, in od katerih je najvažnejše vprašanje brezposelnosti, ko da si s posestjo Gibraltarja, najjužnejšega rtiča Španije, zagotovi vhod v Sredozemsko morje. Začetkom tega leta se je vnel spor med Anglijo in Francijo, ki se mu je pridružila tudi Italija z najbolj tangirano državo — Španijo. Anglija in Francija sta se modro sporazumeli, Italija je potegnula »kratkoc«, Španijo pa so kar odbrenili.

Posledica tega je bil padeč španske vlade. Nastopila je nova vlada, ki se je takoj hotela postaviti z junaškimi čini. Da postavi protiutež zoper angleško politiko, je organizirala fašistovske legije in jih poslala v Maroko, da tamkaj utrdijo špansko posest in »slavo«. Španske legije pa so bile silno tepene. Zato namerava nova španska vlada ustanoviti najemniško vojsko, ki se bo po njenem mnenju borila bolje (seveda, če bo bolje plačana!)

Pravzaprav pa ta politika Španije z ozirom na to, da dominirajo Angleži nad španskim gospodarstvom in da jo drže tudi v vojaškem pogledu v krepiljih, nima preveč zmisla, zlasti še, ako pomislimo, da je ozemlje Maroka, pripadajoče Španiji, majhno, neobdelano, necivilizirano in naseljeno po roparskem ljudstvu. Površina tega ozemlja znaša okoli 30.000 kvadratnih km, a prebivalcev ni niti pol milijona.

Ko bo dežela enkrat civilizirana in kulturizirana, pa seveda posežejo vmes Angleži ali Francozi, ki uprizore kakšen »mednarodni konflikt«. Temu bodo sledili diplomatski porazi, morda celo prelivanje krvi nedolžnih ljudi, ki jim je Maroko v resnici »španska vasa«. — Upajmo pa, da se dotlej ljudstvo zavé, da je le ono edina gonilna sila zgodovine in da s svojo samozavestjo lahko prepreči vse gorje, izvirajoče iz takozvanih »diplomatskih« sporov, ki v bistvu ne pomenjajo ničesar drugega, ko špekulacijo na račun nezavednih ljudi.

Kemal paša je politična osebnost, ki se že desetletja z večjim ali manjšim uspehom udeležuje v politike bližnjega iztoka. Doživljal je zmage in poraze, triumfe in ječe; končno je zmagal. Sedaj je faktični diktator Turčije. Njegovo delo je, da je že odrčal sultan carigradski. Pod njegovim vplivom je Turčija premaknila težišče svojega političnega in gospodarskega življenja v Malo Azijo, v Angoro, današnjo prestolico turške države. Šel pa je dalje in kratkomalo izgnal iz države vrhovnega poglavarja muslimanske veroizpovedi — kalifa. Turkom to ne bo škodilo, kalifu pa menda tudi ne. Prošli teden se je vozil v razkošno opremljenem vagonu simplonsko-orijskega vlaka skozi Jugoslavijo v Švico. Spremljajo ga tri žene in mnogobrojna služinčad. Takim gospodom gre vedno dobro!

Splošna evropska politika se vrši za kulisami: obeta se zasedanje društva narodov, ki naj končno uredi vprašanje reparacij. Delovanje tega društva ovira predvsem latentni spor med Anglijo in Francijo, dalje politično igrakanje med Italijo in Španko ter neprestane politične afeze na Grškem in v Turčiji. — Zanimivo pri vsem tem je, da pada francoski frank, ki si je dolgo časa ohranil stalno pozicijo na mednarodnem trgu. Nasprotno se nemška marka dobro drži, ker je vse denarno poslovanje v Nemčiji sedaj postavljeno na podlago zlate valute.

Skandalozna politika radikalnega režima je privedla do formiranja opozicijskega bloka, ki je sedaj gotov in sestoji iz demokratov, klerikalcev, muslimanov in 20 delegatov Radičeve stranke. Zentloradniki oklevajo in ne vedo, kam pelje na desno cesta in kam vodi na levo pot.

Razno.

Stavkajoči slon. Slon je na dobrem glasu, da se v zverinjkih in cirkusih napram občinstvu obnaša navadno zelo uljudno. Toda včasih ga primejo posebne muhe tako, da postane nedostopen vsakemu prigovarjanju in noče vršiti svoje naloge na noben način. V zverinjaku v Londonu so imeli obiskovalci veliko veselje z nekim izredno lepim in visokim indijskim slonom, na katerega hrbel so plezali otroci in uganjali na njem svoje burke. Neki dan pa je indijski slon odklonil posest otrok na svojem hrbtu in od takrat dalje se je držal

černo in na noben način ga ni bilo mogoče spraviti v prejšnjo dobro voljo. Končno je podjetnik, ki je videl, kako škodo mu prinaša slonova trmoglavost, pisal v Indijo po nekega znanega krotitelja slonov. Ta je prišel, pričel se zelo lepo gibati okoli slona, krmiti ga s posebno hrano in prepeval in sviral mu je indijske domorodne pesmi. Slon se je izpreminjal dan za dnevom in kmalu je bil zopet izborno razpoložen v veliko veselje malih obiskovalcev, ki so zopet plezali po njegovem hrbtu in zbijali tam svoje šale.

V imenu Strok. kom. (P. odb. GDSJ.)
Izdajatelj: **Frans Svetek.**
Odgovorni urednik: **Ježe Berdajs.**
Tiska tiskarna **Makao Hrovatin.**

KINO TIVOLI
Pravica prve noči.
Od 13. do 16.

Kino „Ljubljanski dvor“.
Snežni raj.
Od 13. do 15.

KINO MATICA
Glas iz globine.
Od 13. do 15.

SLABOST? SLABO SPANJE? Nervoznost? Neveselje do dela? Ali se večkrat pojavljajo različne bolesi? Dober prijatelj v takih slabih dneh je pravi Fellerjev Elzfluid! Dobro služi za umivanje in obloge, ravno tako kot kosmetikum za usta, glavo, kožo! Močnejši, izdatnejši in bolj delujoči kakor francosko žganje! S pakovanjem in poštnino 3 dvojnat ali 1 specialna steklenica 24 dinarjev; 36 dvojnatih ali 12 specialnih steklenic 214 dinarjev in 10% doplatka razpošilja: lekarnar EUGEN V. FELLER, STUBICA DONJA, Elzatrž št. 334, Hrvatsko.

Vsedelauski zlet v Ljubljani!

Tvrdba
Peter Capuder
Ljubljana, Vidovdanska cesta 2

priporoča za ta izlet:
Celotne kroje kot tudi posamezne dele za U. D. R. — Vse telovadne potrebšline: majice, telovadne hlače, čelje, dalje za moški in ženski naraščaj ter članice potrebne telovadne obleke. — Zahtevajte cenik! Preskrbite si pravočasno! — Poverjeni dobavitelj potrebščin U. D. R.

MALI OGLASI

Kaj pa je to?

naša prava domača »KOLINSKA CIKORJA« izvrsten pridatek za kavo in izdelek domačega delavca, ki zasluži, da se vporablja v vsaki varčni rodbini.

Gospodinje

zahtevajte pri nakupu samo »ADRIA« vanilni-sladkor in pecivni prašek. Odklanjajte ničvredne ponaredbe.

Priporočamo vsem organizacijam v Ljubljani **hotel in restavracija „Tivoli“.**

Za veselice in druge prireditve posebno krasen vrt. — Dobre pijače in jedila. — Dobra postrežba.

Žika

je najboljši in najzdravejši nadomestek za pravo kavo. Zahtevajte jo pri svojem trgoecu.

Pražarna »ŽIKA« d. z. o. z. Ljubljana.

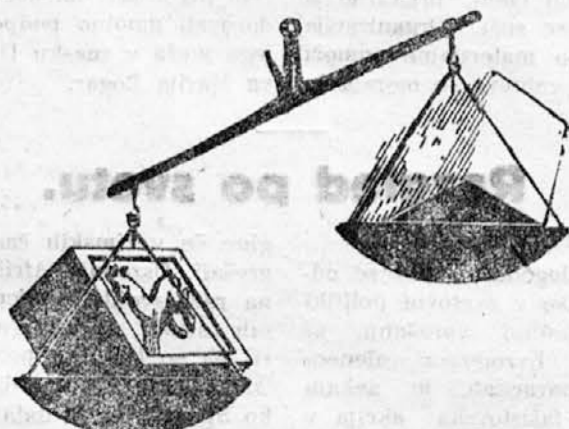
SAVEZ GRAFIČKIH RADNIKA-CA JUGOSLAVIJE javlja s tem tužno vest, da se mu je njegov nenadomestljivi predsednik, sodrug

VILJEM BUKŠEG

po dolgi težki bolezni v 50. letu življenja, v torek 11. marca 1924 ob 2. uri zjutraj preselil v večnost,

Mrtvo telo nepozabnega pokojnika bo postavljeno na oder v Savezni dvorani v Zagrebu, Primorska ulica št. 2, odkoder se prenese v četrtek 13. t. m. ob 2. uri popoldne k večnemu počitku.

SLAVA NJEGOVEMU SPOMINU!

Milo „GAZELA“ odtehta
— po svoji izborni kakovosti —
vse manjvredne, cenejše izdelke.
Dobite ga v vsaki trgovini.

usnjarski pomočniki

se takoj sprejmejo. Reflektanti naj se oglase pri tovarni usnja

A. PODVINEC & CIE.

RADEČE PRI ZIDANEM MOSTU.

ZADRUŽNA BANKA

v Ljubljani, Aleksandrova cesta šte. 5

sprejema hranilne vloge na tekoči račun in na knjižice: obresti po dogovoru. Bančne posle izvršuje najkvalitetneje.

Delniški kapital K 12.000.000.

Brzjavni naslov: Zadrubanka. — Telefonska številka 367.